

UIT DE GOOT

**PAUL ROOZENDAAL en
MARLEEN HARTOG**

UITGEVERIJ LUCHT BV, NEDERHORST DEN BERG

Autobom

Ik neem een paar slokken bier en snuif een dikke lijn speed. Stap vervolgens uit mijn Mercedes en loop de horecagroothandel binnen. Ik voel dat alle ogen op mij zijn gericht. In welke staat is hij vandaag? Ik zak neer op een stoel. Even een koppie halen. Iemand zegt wat tegen me, maar het dringt niet tot me door. Ik pak een foldertje van de tafel. Er moet een aanwijzing in staan, dat kan niet anders. Terwijl ik de tekst scan staan mijn ex-collega's alweer op. Ik volg hun bewegingen. Bij wie moet ik zijn voor informatie? Wie kan ik vertrouwen? Ik houd iedereen in de gaten terwijl ik de koude koffie opslurp. Af en toe glijden mijn gedachten weg naar een donker gebied. Telkens als ik me daarvan bewust word, focus ik me opnieuw op mijn omgeving. Ik moet scherp blijven. Ik zit er al veel te diep in om ermee te stoppen. En stiekem wil ik dat ook niet.

Terug in de auto neemt mijn onrust toe. Radio 538 draait een Engelstalig nummer. Ik luister naar de tekst en doe mijn best de boodschap te ontcijferen terwijl ik het terrein afrijd. Kut. Steeds weer dat snijdende geluid. Ik klem mijn handen steviger om het stuur. Er klopt iets niet. Ik tuur naar mijn autoradio. Komt het daaruit? Of zou er weer met mijn auto zijn gekloot? Moet ik weer stoppen om eronder te kijken? Ik blijf zitten, het is maar een kort ritje door het dorp. Ik wissel van zender. Mix724, West-Friesland radio, nieuws uit de regio. Dat is oké. Die

mensen zijn betrouwbaar en staan aan mijn kant. Toch?
Het geluid neemt toe. De stem van de omroeper praat tegen
me. Ik weiger te luisteren. Die snijdende toon trekt al mijn
aandacht. Wie loopt er met me te fucken? Het zweet loopt
in straaltjes onder mijn oksels vandaan. Tsggg. Vijf. Dan
besef ik wat er gebeurt. Vier. Godver, hij telt af! Drie. Ik
schiet in totale paniek. Twee. Het wordt zwart voor mijn
ogen. Een. Ik ruk de deur open en laat me uit de rijdende
Mercedes vallen.

Inhoud

1 Denk groot, word rijk

Ik ben bijzonder 14

Pestkop 21

Arme ouders 27

2 Vriendschap is een illusie

Ritalinmaatjes 34

Van korte duur 39

Echte vrienden, hè? 43

3 Het is altijd te vroeg om op te geven

Ik beken 50

In vuur en vlam 54

Flirten met de dood 60

Bescherming 63

4 Reizen is de kunst zich thuis te blijven voelen

Go for it 70

Op de gok 74

Down under 80

De scheiding 84

5 Het allerergste is een egoïst die niet van zichzelf houdt

Emotionele bagage 90
Ontnuchteren 94
Vijftig paracetamol 98
Breaking bad 102
Dag, behandeling 107

6 De gekte van de een, is de realiteit van de ander

Het ging allemaal over mij 114
Computerfreak 117
Grootheidswaanzin 122

7 Verslaving is een vriendschap zonder vriend

PAAZ 130
Rennen voor mijn leven 133
Opgesloten 137

8 Reizen is naar jezelf kijken tegen een andere achtergrond

Verkeerd gegokt 142
Drie keer per dag bidden in de kerk 147
Via Australië naar de hemel 151

9 Het is wel een boek met een open einde

Disciplineniveau 165
Volgens mij wil jij helemaal niet stoppen 173
Spuiten en Slikken 178

10 Sport is de belangrijkste bijzaak in het leven

Scoren 188
Door het leven racen 194
Fysieke en mentale gevolgen 198
Geen gewonnen race 201

11 Geef nooit, nooit, nooit op

Brandstof 207
De deur staat open 211
Vertrouwen 214
Je bent pas rijk als je genoeg hebt 219

1

**Denk
groot,
word
rijk**

Ik ben bijzonder

‘Handle with care’. Mijn ouders kregen bij mijn geboorte geen gebruiksaanwijzing geleverd, anders had die tekst zeker op het veelomvattende document gestaan. Volgens mijn moeder was ik een ideale baby. Lief en zoet. En druk. Op mijn zesde word ik getest. ADHD. Hyperactief. Het stempeltje is geplakt en ik krijg mijn eerste ‘drugs’ in de vorm van Ritalin.

Ik kom uit een warm nest. We waren met zijn vijven en hadden het goed voor elkaar. Vrienden en familie kwamen graag bij ons over de vloer. Als mijn zussen en ik tussen de middag uit school kwamen stond de broodtafel al klaar. Mijn moeder draaide late diensten in de snackbar en kon er daardoor voor ons zijn. Ook ’s avonds aten we gezamenlijk. Heel degelijk allemaal. Ik was een lastige eter. Toen was ik al lastig. We aten altijd gerechten die ik niet lekker vond, maar aangezien ik vrijwel niks lustte lag dat niet aan de kookkunsten van mijn ouders. Broccoli, bloemkool of andijvie; ik moest altijd de groentes die op tafel stonden opscheppen en zonder leeg bord kwam ik niet van tafel. Ik heb heel wat scènes geschopt.

Als kind had ik een goede band met mijn vader. Hij was zo’n vader waar iedereen dol op is. Altijd in voor gekkigheid, altijd lachen. Dan zat ik op de bank en sloop hij sneaky op zijn handen en voeten de kamer in totdat hij vlak bij me

was, om vervolgens vanuit het niets de lucht in te springen. Als we op vakantie waren, dan was mijn vader de man met wie alle kinderen op de camping gingen zwemmen. Onvermoeibaar gooide hij je in het water en deed wilde spelletjes. Iedereen hing altijd om hem heen. Schitterend. Zo was mijn vader, een heel warme man. Mijn vader had een volkstuintje aan het water. Daar ging ik graag met hem naartoe. Afval in de fik steken vond ik het mooiste. Maar we gingen ook samen vissen of varen. We hadden daar in het water altijd bootjes liggen. Mijn vader werkte in de polyester en maakte deze voor mij. Eerst een met peddels, later met een motortje erachter. Om zo’n bootje te maken werkte hij over, elke dag een uurtje extra na werktijd. Voor mij. Altijd. Mijn vader heeft mij de liefde voor het buitenleven meegegeven. Dat heb ik echt van hem. Ik was een buitenmens. Vissen, vlotten bouwen, over hekken klimmen. In het bos hutten bouwen, ondergrondse hutten. Ik zal er wat gemaakt hebben. Ik groeide op in Wervershoof, een West-Fries dorp gelegen aan de rand van het IJsselmeer. Veel natuur in de omgeving, wat dat betreft was het voor mij een ideale plek om op te groeien. In die tijd werd er flink gebouwd in het dorp, dus mijn vriendjes en ik konden altijd pallets, piepschuim en ander bouw materiaal van een of andere bouwplaats jatten. Fikkie stoken heb ik heel lang gedaan. Bergen hooi verzamelen en dan grote rookpluimen in het bos. Het beste was wanneer de politie kwam. Of van die moeilijke mensen die dan met hun hondje langsliepen en helemaal pissed off raakten.

Op zondag speelden we spelletjes bij opa en oma thuis. Ik mocht bij opa op schoot. Na de koffie en een kokosmakroon pakten we de kaarten om te eenendertigen. Terwijl opa en oma paften als ketters en de grappen en de grollen over tafel vlogen, ging het er fel aan toe. Iedereen speelde

bloedfanatiek. Prachtig, die winnaarsmentaliteit. Dat zit bij ons in de familie. Thuis speelden we graag Monopoly. Althans, als er geld was. Ik verscheurde zo nu en dan het speelgeld. Was ik weer iets te gedreven. Als ik iets doe, dan wil ik het goed doen, dan wil ik winnen. Ik denk dat ik dat fanatisme nog het meest van mijn moeder heb meegekregen, maar op bepaalde vlakken kenmerkt dat mijn ouders totaal niet. Mijn ouders zijn twee hardwerkende middenklassers. Aanpakkers, maar geen ambitieuze mensen. Geen hoogvliegers. 'Als je voor een dubbeltje geboren bent, zul je nooit een kwartje worden.' Ik hoor het ze nog zeggen. Net als: 'Doe maar normaal dan doe je al gek genoeg.' Dat motto past bij mijn ouders. Weinig inspirerend. Ik denk dat mijn vader en moeder vanuit hun beste bedoeling gehandeld hebben, maar ik vind dat je als ouders je kind altijd moet stimuleren. Zulke uitspraken van hen maakten me boos. Ik was anders. Ik wilde presteren. Dat gevoel zat heel diep in mij. Mijn leven zou groots zijn. Ik wilde niet in het rijtje lopen. Ik legde mezelf een enorm hoge druk op. Ik had een veel te grote drang om iets uit het leven te halen wat er misschien wel helemaal niet in zat. Nu pas besef ik dat mijn ouders mij niet op die manier stimuleerden, juist omdat ik de lat voor mezelf al zo hoog legde. Zij probeerden ervoor te zorgen dat ik niet te veel van mezelf verwachtte. Zij probeerden me te beschermen. Ze hebben me overigens wel altijd aangemoedigd om door te zetten met de dingen die ik wel deed, want ik gaf snel ergens de brui aan.

Ik werd op voetbal gestuurd om te kijken of dat iets voor me was. Eerst hadden m'n ouders me al eens naar een gymles gestuurd, wat natuurlijk volstrekt belachelijk was. Maar ook om voetbal gaf ik geen reet. Stond ik daar op het veld te koukleumen; wat deed ik hier in godsnaam? Een

paar mensen die achter een balletje aanrennen... Meestal kwam ik niet opdagen. De trainer belde mijn ouders. 'Hoe is het met Paul? We hebben hem al een poosje niet gezien.' Mijn ouders hadden geen enkele argwaan gehad. Voor ik naar huis vertrok haalde ik mijn kleren keurig door de bagger. Zo was ik. Het was nooit goed genoeg. Ik wist gewoon dat het leven zoals ik het ervaarde, en zoals ik het om me heen zag, niets voor mij was. Zo saai. Ik kon toen al niet van het leven genieten. Het prikkelde mij niet voldoende. Ik dacht veel na over het leven. Toen was ik al een dromer.

Voor mijn moeder was de diagnose ADHD een opluchting. Het gaf haar handvatten om mee aan de slag te gaan en ze kon gericht met de hulpverlening praten. Ik had veel structuur nodig. Veranderingen vond ik moeilijk. Alles moest met mij besproken worden, zodat ik wist waar ik aan toe was. Je kunt het bijna autistisch noemen. Toch heb ik aan de gezinsvakanties mijn mooiste jeugdherinneringen overgehouden. Duitsland, Frankrijk, Luxemburg of België. Het was het hoogtepunt van het jaar. Weg uit het normale. Het buitenland, het buitenleven, dat had tenminste mijn interesse. Vrij van school en vrij in je doen en laten. Ook tijdens vakanties speelde ik veel in het bos. In het buitenland had ik vriendjes in overvloed. Prachtig. Ik denk niet dat ik in die weken veel woedeuitbarstingen had. Er zal gerust weleens iets gebeurd zijn, maar het was vooral gezellig. Hm, ik zeg dit nu wel zo, maar of het klopt... Het was zeker fijn, maar ik weet ook dat ik altijd wel in de problemen zat. Constant ruzie. Eigenlijk wil ik het graag beschrijven alsof ik uit een heel warm gezin kom. Maar doordat ik zo lastig hanteerbaar was, was het voor mijzelf nooit zo warm. Ik maakte het mezelf toen al ontzettend moeilijk. ■

Anouk (zusje) *'Ik vond dit boek een belachelijk plan. Dat iedereen nu iets over ons gezinsleven kan lezen hoeft van mij niet. Ik houd niet van dat soort aandacht. Toch is het goed dat jouw verhaal nu te lezen is. Ik geloof echt dat je andere mensen hiermee kunt helpen. Daarom wilde ik toch meewerken.'*

Paul *'Ik vind het belangrijk dat jouw ervaringen met mijn gebruik in het boek staan. Dat jij bijvoorbeeld naar Robyns strot greep.'*

Anouk *'Maar dat is toch erg al, staat dat in het boek?'*

Paul *'Nee, dat soort dingen geeft jullie wanhoop aan. Door jouw verhaal te delen als 'zusje van' kun je iets betekenen voor mensen.'*

Anouk *'Tegenwoordig zie en hoor je veel meer over drugsgebruik dan in de tijd dat het met jou uit de hand liep. Wij wisten gewoon niet wat we met je aan moesten. Wat voor hulp we konden vragen. We werden ook niet geholpen. Ik hoop dat dit boek zorgt voor meer openheid. Alleen hoeft ik daarvoor niet met mijn gezicht in de schijnwerpers.'*

Paul *'Zoveel komt er nu ook weer niet aan bod over onze familie. En daarbij, mensen mogen best weten dat we het in zeker opzicht hartstikke goed hebben gehad bij pap en mam. We zijn in ieder geval niks tekortgekomen.'*

Anouk *'Daarover heb jij héél anders gepraat.'*

Paul *'Misschien. Ik kan nu wel zeggen dat ze zus en zo verkeerd deden, maar dat vind ik ook zo laag.'*

Anouk *'Wat jij allemaal over hen en onze thuissituatie riep, heb ik sowieso anders ervaren. Jij bent veel negatiever. Ik merk echter wel dat het me moeite kost om positieve herinneringen van vroeger terug te halen waarin jij voorkomt. Het negatieve blijft nu eenmaal langer hangen, terwijl ik weet dat er duizenden positieve herinneringen zijn.'*

Paul *'Ik heb er niet zoveel, hoor.'*

Anouk *'Nou, ik wel.'*

Paul *'Ik herinner me vooral problemen. Ik zat altijd in de problemen.'*

Anouk *'Eigenlijk was er altijd gelul om je heen. Door jou. En ik werd er altijd op aangesproken. "Je broertje is weer lekker van het pad hè?" Vanaf het moment dat het extreem werd gebeurde dat jarenlang. Jouw gedrag was natuurlijk echt wel een ding. Het klinkt misschien raar, maar ik denk dat het ook een beetje gewenning was. Je wist dat er altijd gezeik was thuis. Dat jij elk moment van de dag woest kon worden. Het ging altijd over jou. En eigenlijk is dat nog steeds zo, al gaat het tegenwoordig over positieve dingen. Over jouw documentaire bij BNN, over jouw bedrijf. En nu over jouw boek. Mensen vragen steeds van alles over jou aan me. Iedereen is super enthousiast dat het zo goed met je gaat. Natuurlijk is het geweldig dat het nu over echt leuke dingen gaat, maar af en toe ben ik een beetje Paul-klaar. Snap je dat?'*

Paul *'Ja, zeker.'*

Anouk *'Ik kap het nu sneller af. En al die vragen moet je maar in het boek beantwoorden. Daarbij vind ik wel dat je alles moet vertellen. Als je dan toch zo nodig een boek uit wilt brengen en met je billen bloot gaat, laat dan wel zien hoe erg het allemaal is geweest. Dat mensen er ook echt bij stil gaan staan dat dit de gevolgen kunnen zijn van 'effe dat pilletje', waarmee het begint. Want ik vind het gewoon bizar hoeveel er tegenwoordig wordt gebruikt.'*

Paul *'Maar ik denk niet dat het allemaal echt met drugs begonnen is.'*

Anouk *'Het had met jezelf te maken. Je onzekerheid.'*

Paul *'Daarvoor was het eigenlijk al helemaal mis. Op de basisschool al.'*